

New names of taxa included in the 6th volume of “Flora of the Czech Republic”

Nová jména taxonů zahrnutých v 6. svazku Květeny České republiky

Jan Kirschner & Jiří Zázvorka

Institute of Botany, Academy of Sciences of the Czech Republic, CZ-26243 Průhonice, Czech Republic, e-mail: kirschner@ibot.cas.cz, zazvorka@ibot.cas.cz

Kirschner J. & Zázvorka J. (2000): New names of taxa included in the 6th volume of “Flora of the Czech Republic”. – *Preslia*, Praha, 72: 87–89.

Three new combinations are given to validate new names used in the 6th volume of Flora of the Czech Republic (“Květena České republiky”), i. e. *Orobancha alba* subsp. *major*, *Phelipanche purpurea* subsp. *bohemia* (*Orobanchaceae*) and *Centaurium littorale* subsp. *compressum* (*Gentianaceae*).

Key words: Nomenclature, *Orobancha*, *Phelipanche*, *Centaurium*

The editorial policy of the work Flora of the Czech Republic (“Květena České republiky”) excludes the publication of new names in the Flora, and separate publications in taxonomic journals are required. The objective of this brief communication is just to satisfy the requirements of the Code of botanical nomenclature and propose three new nomenclatural combinations necessary as accepted names for the 6th volume of the Flora. For a detailed information concerning the taxa dealt with in the present paper see Slavík (2000).

Centaurium littorale (D. Turner) Gilmour

Inland populations of *Centaurium littorale* (D. Turner) Gilmour, characterized by pubescent, rough upper parts of plants, have usually been recognized as a separate subspecies, *C. littorale* subsp. *uliginosum* (Waldst. et Kit.) Melderis 1972. The subspecies is known to occur in the Berlin area, and, on the basis of numerous herbarium specimens, the name *Erythraea compressa* Hayne in Kunth refers to it. In Germany, the type subspecies is known to be purely coastal. The first appearance of the epithet *uliginosum* at the rank of subspecies is dated 1941. However, there is an earlier name referring to the same taxon at the subspecific rank, *C. vulgare* subsp. *compressum* (Hayne in Kunth) P. Fourn. 1938. The following new combination should therefore be a correct name for the inland taxon at the rank of subspecies:

Centaurium littorale (D. Turner) Gilmour subsp. *compressum* (Hayne in Kunth) Kirschner, comb. nova

Bas.: *Erythraea compressa* Hayne in Kunth, Fl. Berol. 65, 1813. – Syn.: *Centaurium vulgare* subsp. *compressum* (Hayne in Kunth) P. Fourn., Quatre Fl. Fr. 856, 1938. – *Chironia uliginosa* Waldst. et Kit., Pl. Rar. Hung. 3: 287, 1809. – *Erythraea uliginosa* (Waldst. et Kit.) Roem. et Schult., Syst. Veg. 4: 168, 1819. – *Centaurium uliginosum* (Waldst. et Kit.) H. Laus, Schulfl. Sudetenl. 383, 1908. – *C. littorale* subsp. *uliginosum* (Waldst. et Kit.) Rothm. ex Melderis, Bot. J. Linn. Soc. 65: 241, 1972. – *C. vulgare* subsp. *uliginosum* (Waldst. et Kit.) Soó, Acta Geobot. Hung. 4: 192, 1941.

Orobanche alba and *Phelipanche purpurea*

The rank of subspecies within *Orobanche alba* and *Phelipanche purpurea* is used for populations of plants confined to their specific hosts in large areas. The two subspecies, whose names are validated below, differ from the respective type subspecies in their host specificity, morphological characters and by their geographical distributions.

Orobanche alba Willd.

The distribution area of *Orobanche alba* extends from coastal West Europe to the Himalayas. In this enormous area, various species of *Thymus* prevail as the hosts of this broomrape. *Orobanche alba* subsp. *alba*, parasitizing on *Thymus*, occurs in southern Bohemia in the vicinity of Český Krumlov limestone area and in southern and central Moravia (Czech Republic). Subspecies *alba* is frequent in warm (Pannonian) territory in the southern half of whole Slovakia. In the České (Lounské) středohoří Mts. (northern Bohemia) and the Bílé Karpaty Mts. (southeastern Moravia), *Orobanche alba* subsp. *major* is strictly confined to *Salvia* host species. In spite of the fact that various *Thymus*-species occur in sufficient quantity in close proximity at the localities of subsp. *major*, the parasite does not freely transfer from *Salvia* to *Thymus*. In Slovakia subsp. *major* has not been observed hitherto although *Salvia* species are common plants there. The host specificity of subsp. *major* to *Salvia* coincides with ecological and morphological differentiation from subsp. *alba* (syn. *O. epithymum* DC.).

***Orobanche alba* Stephan ex Willdenow subsp. *major* (Čelakovský) Zázvorka, comb. nova**

Bas.: *Orobanche epithymum* DC. [var.] B *major* Čelak., Prodr. Fl. Böhm. 2: 341, 1871. – Syn.: *Orobanche alba* Stephan ex Willd. f. *maxima* Beck, Bibl. Bot. (Monographie der Gattung Orobanche) 19: 210, 1890.

Phelipanche purpurea (Jacq.) Soják (syn. *Orobanche purpurea* Jacq.)

This case represents an analogy to that given above. *Phelipanche* (*Orobanche*) *purpurea* subsp. *purpurea* in most of its Eurasian distribution range parasitizes on *Achillea*. In some areas (Český kras karstic area, the České středohoří Mts.) in Bohemia there are sites with *P. purpurea* (subsp. *bohémica*) confined to *Artemisia campestris*. Transfers of subsp. *bohémica* from *Artemisia campestris* to *Achillea* sp. div. in the sites of their common occurrence have not been ascertained. The subspecies *bohémica* is not known from Moravia and Slovakia. In addition to Bohemia, subsp. *bohémica* was recorded in the Kyffhäusergebirge limestone area (Thuringia) and from South Tirolia (northern Italy). It was earlier reported from Switzerland (see e. g. Beck-Mannagetta G. 1930: 111, Barthel & Pusch 1999: 258).

***Phelipanche purpurea* (Jacquin) Soják subsp. *bohémica* (Čelakovský) Zázvorka, comb. nova**

Bas.: *Orobanche bohémica* Čelak., Sitzungsber. Königl. Böhm. Ges. Wiss. Prag 1874: 61, 1874 (an nomen specificum validum ?); Oesterr. Bot. Zeitschr. 29: 362, 1879. – Syn.: *Phelipaea bohémica* (Čelak.) Čelak., Anal. Květ. Čech, Moravy a Rak. Slezska, ed. 3, 236, 1897. – *Phelipanche bohémica* (Čelak.) Holub et Zázvorka, Preslia 51: 282, 1979. – *Orobanche purpurea* Jacq. var. *bohémica* (Čelak.) Beck, Bibl. Bot. [Monographie der Gattung Orobanche] 19: 126, 1890.

References

- Barthel K.-J. & Pusch J. (1999): Flora des Kyffhäusergebirges und der näheren Umgebung, Bad Frankenhausen. – Ahorn-Verlag, Jena.
- Beck-Mannagetta G. (1930): *Orobanchaceae*. – In: Engler A., Das Pflanzenreich IV. 261. – Leipzig.
- Slavík B. (ed.) (2000): Květena České republiky. Vol. 6. – Academia, Praha (in press).

Received 24 February 2000

Accepted 3 April 2000

Moravec J. (ed.)

Přehled vegetace České republiky

1. Acidofilní doubravy

Academia, Praha 1998, 63 str., cena 99,– Kč. [Kniha je v knihovně ČBS.]

V roku 1998 vychádza prvý zväzok prehľadu vegetácie ČR a treba len dúfať, že za ním v blízkej dobe budú nasledovať prehľady ďalších tried. Odborný potenciál ako aj stav spracovania viacerých vegetačných jednotiek je toho dobrým predpokladom. Od roku 1993 sa postupne do výskumného projektu GA ČR zapojil široký okruh geobotanikov – špecialistov na vybrané vegetačné skupiny. Viaceré syntaxonomické syntézy boli publikované aj na stránkach časopisu Preslia – spomeňme napr. lesné spoločenstvá prirodzených smrečín a kosodreviny, teplomilných dubín Moravy a Čiech, alebo jedľových lesov. Niektoré informácie o prípravnej fáze a filozofii spracovávaní prehľadu sú v predslove samotného zväzku.

Vidieť, že ťažisko záujmu sa sústredilo na lesné spoločenstvá, čo je rozdiel napr. od postupu spracovávaní vegetačných jednotiek Slovenska. Paralely medzi obidvoma koncepciami sa mi, ako spoluriešiteľovi obdobného projektu na Slovensku, neustále ponúkajú a je ťažké neporovnávať.

Prvé čo na knihe upúta je jej malý stránkový rozsah – predsa len je to syntéza jedinej triedy *Quercetia robori-petrae* a preto texty v rozsahu 39 strán sa zdajú byť dostatočné. Pre porovnanie tá istá skupina spoločenstiev v prehľade Die Pflanzengesellschaften Österreichs je spracovaná na 12 stránkach. V Českej republike bolo vyčlenených 7 asociácií, hoci o oprávnenej syntaxonomickej hodnote niektorých z nich sa dá polemizovať. Bohužiaľ, táto polemika by bola plodnejšia pokiaľ by v knihe neabsentovali synoptické tabuľky. A to je druhý moment, ktorý zaregistruje každý fytoecológ. Pri súčasnom spracovávaní vegetačných tried s použitím objemných databázových súborov zápisov a pestrú paletou programov na rýchlu klasifikáciu je to minimálne škoda. Informácie získané zo synoptických tabuliek sú prehľadné, zrozumiteľné každému fytoecológovi vrátane cudzincov, keďže národné prehľady sa zvyčajne publikujú v domacom jazyku. Takto je zahraničný čitateľ odkázaný iba na strohé textové informácie v anglickom súhrne.

Po formálnej stránke je textová časť prehľadná. Po spomenutom predslove nasleduje kapitola venovaná metodike. Pre potenciálneho spracovateľa niektorej jednotky sa však nájde iba zopár praktických rád – dr. Moravec sa zameriaval hlavne na riešenie nomenklatorickej problematiky, ktorá je mu ako spolutvorcovi Kódu fytoecologickej nomenklatury isto veľmi blízka. Aj keď akceptácia kódu je pri spracovaní vegetačného prehľadu jedným z pilierov, predsa len informácie, ktoré sú poskytnuté v metodickej časti knihy, sú všeobecne dostupné v samotnom kóde resp. v novších učebniciach fytoecológie a dôverne známe každému spoluautorovi prehľadu. V tomto smere sa mi zdá metodická časť uvedená v dvoch dieloch slovenského prehľadu didaktickejšia.

Textová časť je prehľadne rozčlenená a obsahuje všetky náležitosti štandardného opisu asociácie – obsahuje platné meno jednotky, synonymiku, druhovú diagnostiku, údaje o štruktúre, rozšírení, ekológii, dynamike a variabilite spoločenstva. Po prečítaní charakteristík jednotlivých asociácií som opätovne ľutoval, že autor nezaradil do prehľadu synoptickú tabuľku. Najmä preto, že z diagnostických taxónov vôbec nie je zrejmé, ktoré sú charakteristické, diferenciálne, alebo konštantne prítomné. Viaceré taxóny prechádzajú celou škálou jednotiek, počnúc triedou a končiac asociáciami. O diagnostickej hodnote niektorých druhov so širokou ekologickou amplitúdou a kozmopolitným rozšírením, ako je napr. *Pteridium aquilinum* sa dá rovnako pochybovať.